

Telegraful Român.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 cor., 6 luni 7 cor., 3 luni 3 cor. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 cor., 6 luni 8 cor., 3 luni 4 cor.
Pentru străinătate pe an 24 cor., 6 luni 12 cor., 3 luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze

Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de trei ori 30 fil.
rândul cu litere garmond.

Problema română și Europa centrală.

Sub titlul acesta a apărut în ziarul budapestan «Neues Pester Journal», numărul dela 31 Ianuarie nou, un articol, scris de Escelența Sa, Arhiepiscopul și Mitropolitul *Vasilie Mangra*. Escelența Sa își precizează în acest articol, publicat la loc de frunte, părerea asupra rolului și locului din viitor al României, care nu poate să fie altul, decât alături de puterile centrale, în special alături de monarhia noastră austro-ungară, chemată să joace în viitor rolul de protectoră a statelor mici din Balcani. În traducere românească acest articol de actualitate al Escelenței Sale, Arhiepiscopului și Mitropolitului *Vasilie Mangra*, care acoperă într-o parte părerea pe care le-a reprezentat ziarul nostru în chestia aceasta, dela izbucnirea războiului mondial încoace, — sună astfel:

Dintre toate fronturile de luptă, situația războiului s'a cristalizat în formă mai lămurită în Balcani. Deși așa ceva încă nu se poate susține în aceeași măsură despre acele scopuri concrete urmărite prin războiul din Balcani, cari deocamdată nu pot fi discutate în fața publicității, totuși se poate constata, că războiul a condus deja la rezultate însemnate în ceea ce privește raporturile reciproce dintre monarhie și statele balcanice și politica lor viitoare. Ceeace se impune înainte de toate observatorului pe acest teren este faptul incontestabil, că nu puterile antantei și nu Rusia, ca mandatară a lor, ci puterile centrale și în special Austro-Ungaria va fi chemată să deslege chestiunea Slavilor de sud, și aceasta așa va și fi. Rusia și-a pierdut orice titlu de drept de a mai juca și în viitor rolul de protector și tutor al statelor mici balcanice. Acest rol nu-l mai poate juca nici chiar față de popoarele mai mici slave din Balcani, și cu atât mai puțin față de națiunea cea mai mare neslavă din Balcani, națiunea română, pe care alianța sa cu totul nenaturală cu țarismul moscovit a adus-o deja aproape de totală nimicire.

Noi, durere, nu suntem în situația de a putea observa mai de aproape și nemijlocit influința, pe care au exercitat-o asupra Românilor din România pierderile de până acum pe câmpul de luptă. Totuși considerând împrejurările date, nu va fi greu să se tragă anumite concluziuni în privința aceasta.

Este lucru îndeobște cunoscut, că în România dela începutul conflictului mondial au stat într'un continuu conflict două curente diametral opuse. Unul voia să țină cont de situația reală, de interesele reale politice, economice și culturale ale României, și a recunoscut cu toată claritatea, că o adevărată politică românească nu poate fi încununată de succes, decât numai alături de puterile centrale. Celălalt curent, orbit de lozince false imperialiste demagogice, care nu corespundeau de loc cadrelor românești, voia să atace integritatea teritorială a Austro-Ungariei și credea a găsi numai alături de puterile antantei garanțiile pentru viitorul glorios al națiunii române.

Rezultatele atât de triste pentru România ale «războiului de eliberare» n'au putut decât întări prima grupă în convingerile sale. Autoritatea ei înaintea sutelor de mii ale poporului român, cari au să îndure suferințele și lipsurile cele mai grozave, ca pribegi, departe de patrie, în «sfânta» Rusie, s'a întărit fără îndoială în mod esențial.

Ceeace ei de mult profesau și la ceeace și eu m'am silit totdeauna să atrag atențiunea întregului neam românesc, că adevărat politica rusofilă nu este o politică românească, ci o fatală neînțelegere a misiunii istorice a națiunii române, s'a adevărat pe deplin. România este și acum, întocmai precum era odinioară față de «omul bolnav», în mâinile Rusiei un simplu instrument pentru realizarea planurilor imperialiste ale celeia în orientul îndepărtat, și Rusia a lăsat acum România în baltă în ceasul primejdiei, cu și mai multă lipsă de conștiință, ca atunci. Nu-i vorba, se zice, că Rusia a garantat de repetite ori, chiar și acum bine de curând,

numai pe hârtie și într'un timp, când armatele biruitoare ale puterilor centrale au pus mâna pe capitala și ținuturile cele mai roditoare ale nefericitei țări. Toate aceste fapte au justificat pe deplin părerile acelor politicieni români, cari s'au luptat cu desperare până în ultimul moment, ca să nu apuce deasupra curentul rusofil.

Ce s'a întâmplat cu această grupă din urmă, nu putem ști pozitiv. Enunțările oficiale ale politicianilor români, cari grăesc sub presiunea împrejurărilor, nu ne pot seduce. Chiar dacă nu putem dovedi până la evidență, putem cel puțin deduce din numeroase semne și din formația tuturor împrejurărilor, că curentului rusofil al României i s'a dat o puternică lovitură.

Cu o greutate tragică a trebuit să li se impună celor din România adevărul, că idealurile cele vechi ale României nu se mai pot realiza. E nevoie de nouă ideale și anume, de idealul unei Românii, care nu aleargă după fantoma României mari, balansând fără nici un razim între orient și între apus, ci care țină cont de puterile reale ale Europei centrale și se razimă pe ele și lucrează spre înaintarea sa economică și culturală.

Acest adevăr a trebuit să fie recunoscut de bărbaii conducători ai României. Pentru România aceasta va fi o problemă cu atât mai ușoară, cu cât monarhia n'a pretins nici odată, ca România să facă o astfel de politică, care n'ar corăspunde intereselor sale ca stat. Interesele naționale binepricepute și adevărate politice naționale trebuie să aducă România în viitor alături de noi, așa cum a făcut și din Bulgari aliații noștri.

Conflictul american-german.

Domnul Wilson, prezidentul statelor unite americane, încă nu s'a putut decide să trimită Germaniei declarație de război. Poate că nici nu va mai trimite. Tot ce e hotărât să facă este, că corăbiile americane, cari vor face drumul pe apă spre Europa și îndărăt, vor fi însoțite de vapoare înarmate, cari vor lua lupta cu submarinele germane. Acestea operează de altcum cu bun succes. Au scufundat până acum numeroase corăbii încercate. Personalul însă aproape dela toate a fost salvat. Domnul Wilson a fost adresat apoi notă diplomatică tuturor statelor neutrale din Europa, invitându-le să se alăture la acțiunea sa, contrară Germaniei, dar toate guvernele din statele neutrale europene au declarat, că nu pot face aceea ce a făcut America, fiindcă alta este poziția lor și alta a Americii. Toate au ridicat însă protest în contra acțiunii înăsprite a submarinelor germane și în contra periclitării intereselor lor prin această acțiune. Mai departe ele nu pot să meargă, din simplul motiv, că toate sunt cu mult mai aproape de Germania decât America, sunt cu mult mai mici și mai slabe decât America, și nu vreau, ca statele lor să ajungă în doaga României și a celorlalte state mici, cari s'au ridicat cu dușmănie în contra puterilor centrale!.. Înțelepte guverne!

Din conferințele antantei. Din zărele statelor neutrale aflăm, că în conferința militară acum de curând ținută în Petrograd, la care au luat parte reprezentanți din toate statele aparținătoare antantei, s'a discutat de nou problema unității acțiunii la toate fronturile, problemă discutată și în conferința premergătoare, ținută în Roma. S'a ajuns la rezultatul, că o unitate de acțiune la vest și la est e imposibilă, în urma depărțării celei mari dintre aceste două fronturi. Un singur comandant suprem nu poate să conducă luptele la toate fronturile. La frontul dela vest este de altcum unitate de acțiune, pentru că trupele franceze și engleze de acolo sunt contopite într'o singură armată; și astfel trebuie să fie contopite într'o singură armată și trupele antantei dela frontul răsăritean. În primăvara anului 1917 va fi decj unitate de acțiune la frontul dela apus și la cel răsăritean, trupele antantei vor fi superioare la ambele fronturi trupelor puterilor centrale, iar Germanii nu vor mai putea să-și mute trupele dela un front la altul, ca în trecut, și astfel antanta speră, că războiul va putea fi încheiat încă în vara anului acestuia, firește, cu învingerea finală pe partea ei. Se va vedea! Pentru că dacă antanta a făcut pregătiri mari pentru marea ofensivă din primăvara anului acestuia, n'au stat cu mâinile în sân nici puterile centrale!

Din parlament. În cursul săptămânei trecute a fost votată din partea dietei, în general și pe articole, legea despre eternizarea memoriei eroilor căzuți pe câmpul de onoare, ori morți în urma ranelor primite, ori a boalelor contractate la front. La discuția pe articole deputatul Ștefan Rakovszky a făcut propunerea, ca toți soldații, cari au fost la front și au luptat pentru apărarea patriei, să primească dreptul electoral pe viață. Toți șefii partidelor opoziționale din dietă au sprijinit propunerea; domnul ministru prezident, contele Ștefan Tisza, a fost însă de părerea, că chestia nu e actuală și nu poate fi discutată și votată în mod incidental. S'a cerut votare nominală asupra propunerii, pentru care au votat apoi 75 de deputați opoziționali și în contra ei 122 de deputați guvernamentali. Propunerea nu s'a primit. Într'una din ședințe un soldat beat a descărcat de pe galerie unde se afla de trei ori revolverul, fără a nimeri pe cineva. A fost dat pe mâna judecătorei, iar dieta și-a continuat

activitatea, neconturbată de acest incident. După un conclud adus din partea dietei, ședințele ei se țin acum numai după amiază, dela orele 3 până la 9 seara, nu ca mai înainte, dimineața și după amiază. În ședința de Vineri s'a început discuția asupra raportului guvernului despre aplicarea măsurilor excepționale, votate pentru durata războiului. Discuția s'a continuat și Sâmbătă. În cursul săptămânii acesteia dieta nu ține ședințe. Proxima ședință e convocată pe Luni, 19 Februarie nou.

Preoțimea de astăzi și de mâine.

— De preotul Ioan Dandea. —

(Urmare).

Roadele acestui pom al necredinței, duhul antireligios și antibisericesc, au pătruns pe diferite căi și la poporul nostru și se manifestează în diferite chipuri. În pătura cultă au pătruns prin mijlocirea literaturii beletristice de o mai mică sau mai mare valoare, ba chiar și scandaloasă uneori; prin scrieri superficiale de popularizare a științelor istorice, naturale, filosofice, prin reviste și ziare îmbibate și în diferite grade; au pătruns și prin instituturile streine în cari își fac educațiunea mulți viitori conducători ai poporului, și în cari institute cei chemați nu se îngrijesc în destulă măsură de educațiunea religioasă-morală a tinerimei române.

În straturile mai inferioare ale poporului a pătruns duhul nereligios prin mijlocirea socialismului anarhic, dușman neîmpăcat al bisericii creștine și prin schimonosirea religiunii creștine ortodoxe prin secta protestantă a poacăților, cari sunt dușmani de moarte mai ales ai preoțimei române ortodoxe.

Ca un product importat, această sămânță otrăvicioasă a necredinței, adusă de vânturile întunecului și răutății, acum prinde, ori mai bine zis, cearcă să prindă rădăcini și la noi. Aceste încercări întâmpină rezistență puternică în adâncul simț religios până acum nu de tot corupt al sufletului românesc; cuceririle necredinței înaintează numai cu greu. În cazul mai rău cei cuprinși de otrava necredinței își păstrează dogma necredinței pentru sine, iar în viața zilnică mai observă la anumite ocazii importante: la botez, cununie, înmormântare, formele exterioare ale cultului dumnezeesc creștin, de care numai cu greu se pot lăpăda.

Atești fățiși și convingși aproape nu sunt; sunt excepțiuni rare cazurile prof. Dr. Thiron și Dr. Leon, etc. cari însă au un adversar energic în escelentul apologet al religiunii creștine, pe profesorul universitar A. Cuza. Afară de atacurile acestor domni, la noi nu obvin atacuri energice duse sistematic și timp îndelungat contra religiunii creștine și a instituțiilor ei.

Dar sămânța necredinței tot își arată roadele și la noi, și anume, sub forma scepticismului și a indiferențismului practic, religios și moral față

de religieuna creștină și instituțiunile ei. Acest indiferentism și scepticism roade la rădăcina vieții creștine ca vermele la rădăcina hreanului. Și astfel nu e nici o mirare, că dacă se atacă religieuna creștină, biserica creștină, să se atace și preoțimea. Căci preoțimea este reprezentanta religiei și a bisericii creștine; e ucenica lui Cristos, și Cristos a zis, că nu e mai mare învățăcelul decât învățătorul: «dacă pe mine mă prigonesc, și pe voi vă vor prigoni».

Preoțimea de aceste atacuri isvorite din un principiu fals nu e vinovată, le suferă pe nedreptul. Se mângăie cu cuvintele lui Cristos: «Cutezați, eu am biruit lumea». Ar fi vinovată, dacă ar sta nepăsătoare, ca lupii să mănânce oile și ar primi cu umilință loviturile. Unită în cugete și simțiri, preoțimea trebuie cu energie să ducă lupta contra necredinței, sub felurile ei forme. Această luptă pentru noi e mai ușoară ca în apus. La noi e importat duhul nereligiozității și imoralității, la apus e crescut pe tulpina culturi din adâncurile ei abătute dela cursul firesc. La noi nu are rădăcini adânci, cari să se hrănească cu imbelșugare din prejudeții învechite, isvorite din o cultură filosofică dușmană religiei creștine, care să producă o ură sălbatică veche neîmpăcată contra creștinismului și a instituțiilor sale, precum se întâmplă aceasta în apusul luminat. La noi acest duh întunecat și rău este și un fruct al modei și al unor anumite cauze materiale, dar că există de fapt, nu e greu de constatat pentru un observator atent.

Din amintita împrejurare rezultă neîndoios, că luând preoțimea ofensiva cu tact și energie, cu mare ușurință va zdrobi și ocupa fortificațiile strategice ale necredinței, îi va nimici bazele de operațiune și va duce la învingere creștinismul și cu învingerea lui va delătura o parte din atacurile lucite dovedă, că ce poate face o activitate însuflețită, avem în strălucitele succese la care a ajuns de curând întemeiată «Societatea ortodoxă națională a femeilor române», care în scurt timp a deschis și susține foarte multe institute publice de educațiune în spirit românesc și creștinesc ortodox, și care și-a încoronat munca de până acum prin grandiosul congres din Iași în 1913.

Ca și preoțimea să aibă aceleași succese strălucite, ca să dea necredinței sub toate formele și gradele

lovituri mortale, trebuie ca preoțimea să desvoalte o activitate rodnică de propagandă vie religioasă și morală, care să aibă în vedere pătura socială, căreia i se adresează și felul de necredință, pe care are să o combată. Dar «*cel ce ia asupra-și grija aceasta, trebuie să aibă înțelepciune multă și înainte de înțelepciune dar mult dela Dumnezeu și întregitate morală și curăția vieții și o virtute peste firea omenească*». (Scrierea sf. Ioan gură de aur despre preoție, de Iosif Barac. Sibiu, 1865 pag. 58). Despre întregitatea morală, curăția vieții și virtutea înaltă a preotului, voi vorbi în altă ordine de idei; aci voi tracta despre înțelepciunea ce trebuie să o aibă preotul după sfatul Mântuitorului: «*Fiți înțelepți ca șerpii și blânzi ca porumbii*».

Această înțelepciune preotul o câștigă prin credință și știință: «*fiind bărbat al credinței și al științei, fiind ispitit în sfințele scripturi, puternic la cuvânt și faptă*». Căci fiind cineva neînvățat, cum va fi în stare a certa pe cei ce grăesc împotriva și a-i face să tacă? A îndemna cu învățătura cea sănătoasă? (op. cit. pag. 129). Cultura teologică și științifică face pe preot înțelept și iscusit a conduce naia biserice pe marea acestei vieți. Prin cultura teologică credința preotului se adâncește, se întărește și desvoaltă, se lămurește ca aurul în foc; orizonturile cunoștinței religioase-morale se largesc, convingerile religioase-morale primesc statornicie; înțelegem lumea aceasta în mod adevărat; ne însuflețim pentru adevărul creștin, care e conform cu natura omenească și cu destinațiunea omului; pornește preotul pe calea ce duce la desăvârșire și progres moral-social. Numai fiind preotul încredințat el însuși mai întâi de adevăritatea convingerilor religioase-morale, poate să le împărtășească și altora și să producă și în alții tot atâtea puternice convingeri religioase-morale.

preotul primește cunoștință despre rezultatele științelor, mai ales de pe acele terene, cari vin în atingere cu științele teologice și cari au mare răsunet în viața culturală și socială. Se înțelege, că nu e de lipsă o cunoștință mai amănunțită și vastă, ci e îndestulitoare o cunoaștere temeinică a rezultatelor generale, cari sunt deja un bun comun al omenirii și pe cari fals folosindu-le, aderenții necredinței cu ajutorul lor atacă religieuna creștină și instituțiunile ei. Cunoșcând temeinic aceste rezultate științifice nu ne vom lăsa se-

duși de vicleniile limbii, prin care încearcă acești dușmani aprigi să folosească aceste rezultate, ca contrare adevărului; vom fi în stare să tragem vâul de pe fața adevărului și să îl vedem luminos; să aducem în armonie credința și știința prin puternica convingere în existența lui Dumnezeu cel viu, care e obiectul și isvorul credinței și științei.

Dar ca preotul să fie bărbat al credinței și științei, nu e de ajuns numai cultură teologică și științifică armonică, ci se cere și vocațiune, căci această aplicare lăuntrică e temelie, pe care putem ridica edificiul culturi teologice și științifice în mod temeinic.

Această vocațiune lăuntrică puternică nu se poate câștiga numai în 3—4 ani în seminar, ci este un rezultat al unei lungi educațiuni religioase-morale, începând așa zicând din copilăria cea mai fragedă. Cei mai mari sf. părinți au avut parte chiar din copilăria lor de cea mai aleasă creștere morală și religioasă. În seminarul viitorii preoți vin cu diferite concepții de viață, cu anumite inclinații, în bună parte rele, câștigate pe la diferite institute streine de limbă și lege, unde au trăit în un mediu nu tocmai moral religios, ba poate chiar dușmănos moralei și religiei.

(Va urma.)

Calendarele noastre.

— Câteva dări de seamă. —

III.

(x) Criticele și dările seamă, ce apar în literatura noastră din timpul mai nou, se fac în deosebite moduri.

Câte odată, se vede la distanță, editorul însuși, sau interlocutorul său, îngrijește de articolașul, laudător firește, în care cu mai multă sau mai puțină dibăcie de vorbă își oferă publicația spre cumpărare. Intocmit astfel, articolașul călduros, întovărășit de câte un exemplar gratuit al cărții, este trimis la adresa redacțiilor spre binevoitoare publicare în numărul proximal al «prețului».

Altă dată afii, că un amic al autorului, un soț de idei și suferințe, ori chiar fost coleg de școală, om milos, și nădăduind poate că în curând va fi răsplătit la fel, a luat sarcina de a compune critica unei lucrări, în scop de a prezenta în lumina cea mai prielnică rodul «literar» al iubitului preț, care însă în fapt a dat la iveală o operă foarte departe de a fi o valoare literară reală.

În alte cazuri, din contră, afii că un nepretin, un adversar de idei al cutărui autor de talent, socotindu-se admirabil critic, își face reflexiile în scop de a dovedi, că tinărul scriitor, în volumul său mai nou, este la adecă slab, este palid, nu e scriitorul sbuciumărilor adânci, este sărac și

fără putere, bate în liră cu degete uscate, și celelalte multe «părerii literare», menite pentru a uimi un public bun și primitiv, dar preocupat și nu destul de cult, cum este în general publicul nostru.

Al patrulea mod de critică, — din întâmplare cam rar, — este al scriitorilor serioși, cari au curajul ca în dările lor de seamă să fie judecatori obiectivi și cinstiți. Aceștia sunt de obicei puțini.

Când se vor înmulți cu timpul publicațiile românești, care poartă în sine vlagă multă, sau urme învederate de talent, meritând să li se ducă vestea în scris, atunci au să-și facă apariția mai des, așa credem, și judecătorii aceștia cinstiți și obiectivi.

Tot ce am afirmat până aici, nu însemnează că desaprobam necondiționat ori ce fel de reclamă, de care se folosesc și popoare cu mult mai înaintate în cultură, decât suntem noi românii. Dacă reclama este proclamată de «sufletul comerțului» de astăzi, editorii n'au decât să-i tragă folosul și să-și tipărească articolașele de recomandare la locul ce li se cade: în coloanele *insertiunilor*. Aceasta ar fi procedură corectă, — ceea ce uneori se și urmează.

Revenim la calendarele noastre. Ni se trimite: «Calendar pe anul dela Cristos 1917». Anul al 39-lea. Arad. Editura și tiparul tipografiei diecezană gr.-or. române.

Redactat de profesorul seminarial Dr. Teodor Botiș, calendarul diecezan al Aradului se poate mândri cu cel mai mare număr de cetitori. Cartea, fără a exploata toate binefacerile reclamei, a reușit totuși să apară în patru ediții. Librăria diecezană din Arad anunță, că a desfăcut cu totul 54 mii de exemplare din calendarul său. Iată un record! (Calendarul arhidiecezan 1917 din Sibiu s'a vândut în 1800 exemplare. Al Asociațiunii s'a tipărit în zece mii de exemplare; dacă la acest din urmă se puneau «cu roșu» sărbătorile și Duminecele de peste an, țărani i-ar fi cumpărat și mai bucuros).

Jumătatea întâi, din 136 de pagini ale calendarului aradan, este ocupată de partea calendaristică și adaosele sale. Jumătatea a doua e închinată literaturii și portretelor bărbaților noștri distinși și încetați din viață în anii precedenți.

Este aproape de sine înțeles, ca majoritatea materialului său de lectură să fie luată în stăpânire de evenimentele războiului universal. Schitele cele mai reușite sunt: «*În război, amintiri*», de Ștefan Soarea. Dintre versuri, sunt de remarcate — pe lângă ale lui Coșbuc, — poeziile de A. Cotruș, Ecaterina Pitiș, Maria Cioban Botiș. Poporale: Doine cătănești, Răvaș în tabără, Frunză verde trei grante. Tot amintiri din război.

Găsim și alte multe bucăți, în versuri și proză, scrise cu bune intenții, — dar în formă mai puțin literară.

Din cronica anului 1916 se dă: «o mică icoană a vieții și activității» arhiepiscopului și mitropolitului Ioan Mețianu, și a egumenului și arhimandritului Augustin Hamsea.

Portretele eroilor români, căzuți pe diferitele fronturi sau în urma ranelor și

FOIȘOARA.

Războiul în lumina lui Cristos.

(Urmare).

2

Omenimea spesează anual de trei ori mai mult pe alcool, decât pe înarmare și războire și decalogul prin pornirea aceasta normează numai datorința față de aproapele, ca individ. Seeberg, în «Sistem der Etik» e de părerea, că războiul e necesar pentru stabilirea competenței a națiunilor în societatea omenească, fiind războiul în ultima analiză barometrul cultural al unui popor. Operele de etică pozitivă sau etică socială, cum este a lui Rathenhofer, ori a lui Proelisch, conțin și cauzistica războiului, mai mult sau mai puțin justificabilă.

Eissfeld, în lucrarea sa: «Krieg und Biebel» prezintă războiul în lumină biblică. Atât concepția noului, cât și a vechiului testament despre război este, că e o pedeapsă dela Dumnezeu, pentru fărâdelegea muritorilor.

Testamentul vechiu e aproape un lanț neîntrerupt de încercări și războiri pătimase ale Israelitenilor. Se luptă cu Amalechiții, cu Moavitenii, cu Filistenii, cu Medianiții, cu Amonitenii, cu Idumeii, cu Asirienii, cu Babilonenii, cu Egiptenii etc. Prorocii, judecătorii și regii sunt eroii lor naționali. După faptele lor bune ori rele, Dumnezeu înalță sau smerește pe Israeliteni.

În V M. 2, 33—36 scrie cu mândrie Moise:

«*Și a eșit împăratul Esevonului, Sion, întru întâmpinarea noastră, el și tot poporul lui, la război, în Iassa. Și l-a dat pe el Domnul Dumnezeu nostru, înaintea feței noastre, în mâinile noastre și l-am bătut pe el și pe fiii lui și pe tot poporul lui. Și am luat toate cetățile lui în vremea aceea, și apoi am stricat toată cetatea, și din muierile lor și din fiii lor pe nimenea n'am lăsat viu. Și numai dobitoacele am prădat și doabânzile cetăților, care le-am luat. Dela Azovi, care este marginea părului Arnonului și cetatea care este în vale, până la muntele Galaad, nu a fost cetate, care să fi scăpat de noi. Toate le-au dat Domnul Dumnezeu nostru în mâinile noastre*».

Tot așa cetim și în V M. 3, 3:

«*Și a dat Domnul Dumnezeu nostru și pe Og, împăratul Vasanutului, în mâinile noastre și pe tot poporul lui și l-am tăiat, cât nu l-a rămas lui sămânță*», etc.

Și îi înalță mereu Iehova, până e tare în inimile lor credința. Ocupară Ierihonul «și arse cetatea cu toate câte erau într'ansa». (Cartea lui Isus Navi 6, 23). Ajunse în mâinile lor cetatea Gei «și au fost omorâți în ea dela bărbat până la muieră douăsprezece mii, cari locuiau în Gei și arsă și prădată». (8, 24).

Ajunse chiar și împăratul Adomibezek în mâinile Israelului, împăratul acela glorios, care se lauda că ucise 70 de împărați până acum, că le tăie mai înainte degetele mânilor și a picioarelor și că-i așază pe toți sub masa bucătăriei sale, osândiți să se în-

destulească cu fărâmurile căzute de pe masă.

Dar se schimbă și soarta lor, atunci «când au lăpădat legătura lui Iehova, carea o au făcut, că părinții lor, și mărturiile lui, care le-au mărturisit lor nu le-au păzit și au umblat după deșertăciuni și s'au făcut deșerți și au urmat neamurilor celor de prin prejurul lor, de care le-au pomenit Domnul lor, ca să nu facă unele ca acestea». (IV Imp. 17, 15).

Iehova trimite foamete mare peste Israel «și atâtea așezut foametea împrejurul lor, până ce a ajuns capul de azin cu cincizeci de sieli de arginți și a patra parte de cap de porumb cu cincizeci de sieli de arginți». (IV Imp. 6, 25). Femeile ajunseră să povestească în forma aceasta: «*dă pe fiul tău și-l vom frige și-l vom mânca azi și eu îl voi da pe fiul meu pe mâne*». (IV Imp. 6, 28). «*Și l-au fript și l-au mâncat*». (IV Imp. 6, 29).

«*Și s'a mâniat Domnul pe toată sămânța lui Israel și i-au năcăjit pe ei și i-a dat pe ei în mâna celor ce-i jefuesc pe ei, până ce i-au lăpădat dela fața sa. Și au trecut pe feciorii lor și pe fetele lor prin foc etc.* (IV Imp. 17, 20).

Ajunseră sub mâinile Asirienilor, mai apoi pe ale Babilonenilor, «pentru că au păcătuit fiii lui Israel Domnului Dumnezeuului lor, celui ce i-a scos pe ei din robia Egiptului, de sub mâna lui Faraon, împăratul Egiptului și s'au temut de Dumnezei streini». (IV Imp. 17, 7).

«*Și pe fiii lui Sedechie i-au junghiat înaintea ochilor lui, a împăratului din Ba-*

bilon, și ochii lui Sedechie i-au scos și l-au legat pe el cu lanțuri și l-au dus în Babilon. Și au ars casa Domnului și casa împăratului și toate casele Ierusalimului și toată casa mare o a ars, cel mai mare peste bucătări. Și zidul Ierusalimului împrejur l-au stricat și dărâmat puterea Chaldeilor și pe celălalt popor l-au dus, etc.» (IV Imp. 25, 7—11).

Tot aceasta este și concepția testamentului nou. Mântuitorul nu condamnă militarismul. Să vedem. Ioan Botezătorul predică în pustie. Îl întreabă poporul: «*Ce să facem?*» «*El răspunzând le-a zis lor: «Cel ce are două vesminte, să dea celui ce n'are nici unul și cel ce are bucate să facă așisderea*». Atunci au venit și vameșii să se botezeze și i-au zis: «*Învățătorule ce să facem?*» El a zis cătră dâșii: «*Nu luați nimic mai mult, decât vă este rânduit*». Și-l întreabă și ostașii, zicând: «*Și noi ce să facem?*» El le-a zis: «*Nu asupriți pe nimenea, nici nu acuzați strămb pe nimenea și vă mulțumiți cu lefiele voastre*». (Luca 3, 10—15).

Mântuitorul își descarcă bunătatea sufletului său și asupra unui sutaș nenorocit. «*Iar întrând Isus în Capernaum, s'a apropiat de dânsul un sutaș, rugându-l: Doamne, sluga mea zace în casă paralic, cumplit chinându-se, etc. Și a zis Isus sutașului: «Du-te și precum ai crezut, făcă-ți se ție». Și s'a vindecat sluga sa în ceasul acela*». (Mat. 8, 5—14).

Sutașul Corneliu din Cezarea primește botezul din mâinile lui Petru. El rămâne și mai departe în slujba cohorței. Petru petrece câteva zile în casa sa. În faptele apostolilor se caracterizează astfel figura suta-

a boalelor din război, sunt ale următorilor: Dionisie Nistor, fost profesor în Braşov; Ioan Voicu, subcolonel; Alexandru Candrea, căpitan; Miron Serb, sublocotenent; cadeţii în rezervă Vincenţiu Pascu şi Nestor Crişmar; Pavel Tămăşdan, sergent; Sever Lucaci, voluntar; Dr. Dimitrie Truţa, candidat de avocat, stegar; Vasile Măcinic, econom; Vasile Bugar, fost funcţionar la banca «Lumina» din Sibiu; Nicolae Tăleanu, voluntar; Victor Bugariu, locotenent în rezervă; Vas. Tulbure, caporal de vânători; Nic. Mili, fost funcţionar la banca «Lipovana» şi Ioan Furdian, fost învăţător bănaţean. Despre toţi aceşti voinici, morţi de moarte vitejească, publicaţia aradană conţine scurte note biografice, promiţând să continue la anul seria portretelor şi biografiilor tuturor eroilor noştri din războiul de acum.

Pentru a desăvârşi tot mai mult materialul de cetit, în ediţiile anilor viitori, rând pe rând, n'ar trebui trecute cu vederea articolele de igienă, de pedagogie, de economie, de istorie, sociologie ş. a. — cel puţin tot aşa de importante, ca articolele de pură literatură.

Am mai primit:

Calendarul Ostaşului pe 1917, publicat de Comitetul caritativ român din Viena pentru soldaţii români răniţi. Din acest mic şi bun calendar am reprodus în nrul 6 al ziarului nostru un instructiv articol, ce ni l-a pus la dispoziţie autorul. *Calendarul Ostaşului* costă 50 de bani. Se poate cere din Viena, Löwelstrasse 8.

În editura, chibzuită şi meşteră, a lui W. Krafft din Sibiu se tipăresc obișnuitele trei calendare: Amicul Poporului, Poznaşul şi Calendarul Săteanului.

Amicul Poporului, întemeiat de neobositul Visarion Roman în 1861 şi redactat de el 23 de ani în şir, a intrat cu 1917 în anul al 57-lea de existenţă. În anii din urmă este întocmit de I. Popovici.

Partea cea mai de preţ în *Amicul Poporului*, din anul curent, ni se pare a fi: Şematismul statistic al românilor din Ungaria şi Transilvania. Cuprinde date privitoare la: Biserici, institute de învăţământ, fundaţiuni, societăţi culturale şi economice, presa, şi în sfârşit la comitatele locuite de români.

Materialul literar, aproape în întregime, din numitul calendar, este reproducere, unor *îngrijită*, din presa periodică a anului. Faptul reproducerii se şi arată pe ici pe colo. De multeori însă nu se arată, (de ex. la articolele: *Importanţa baloanelor în război*, pag. 73, *Bravii români*, pag. 152, *Suferinţele unui subofiţer*, pag. 157 ş. a., în mare parte traduceri libere, lucrute de alţii şi apărute româneşte mai întâi în ziarul nostru). Să zicem, că e scăpare din vedere.

În caracterizarea activităţii răposatului director Virgil Oniţiu (la paginile 66 şi 67 din *Amicul Poporului*) cetim însă, nu fără surprindere, pasaje întregi luate cuvânt de cuvânt din prim-articolul scris pentru *Telegraful Român* cu prilejul morţii mult regretatului Oniţiu...

Cu plăcere se ceteşte o năvălă bătrânească a povestitorului cu stil uşor Ni-

şului: «Era un bărbat în Cezarea, a nume Corneliu, sutaş din cohorta ce se cheamă Italică. Evlavios şi temător de Dumnezeu, cu toată casa sa şi făcând milostenie multă poporului şi rugându-se lui Dumnezeu totdeauna». (10, 1—3).

Războiul e considerat ca o pedeapsă a lui Dumnezeu, pentru fărâdelegile locuitorilor. Apare evident din următoarele:

Mântuitorul se urcă spre cetatea Ierusalimului. Era încunjunat de lume multă. Înţelegea fărância fariseilor şi corupţia poporului în toată golăteasa sa, «şi apropiindu-se, a văzut cetatea şi a plâns de dansa, zicând: Ierusalime, Ierusalime, de ai fi cunoscut şi tu, măcar în această zi a ta, cele ce sunt spre pacea ta! Dar acum s'au ascuns dela ochii tăi. Că vor veni zile asupra ta, când duşmanii tăi vor face un val împrejurul tău şi te vor impresura şi te vor împulzi din toate părţile. Şi te vor face în tocmă cu pământul şi pe fiii tăi în tine; şi nu vor lăsa în tine peatră pe peatră, pentru că nu ai cunoscut vremea cercetării tale». (Luca 19, 41—45).

Între minunatele parabole ale Mântuitorului aflăm şi următoarea: «Împărăţia cerurilor este asemenea unui împărat, care a făcut nuntă pentru fiul său. Şi a trimis slugile sale, să cheme pe cei chemaţi la nuntă, iar ei nu voiau să vină, etc. Şi auzind aceasta împăratul, s'a mâniat şi trimiţând ostirea lui, a pierdut pe ucigaşii aceia şi a ars cetatea lor». (Mat. 21, 2—8).

(Va urma).

colae Gane, nu mai puţin şi versul plin de gingăşie al lui Traian Demetrescu, sau răvaşul nepretenţios al unui caporal dela front şi altele.

Poznaşul, calendarul umoristic ilustrat, redactat de Ermil Borcia, a ajuns anul al 22-lea. Este unicul calendar românesc, care s'a prezentat şi a fost primit la curtea unui arhiduce. Aceasta ni-o descopere, la prima pagină, însuşi Poznaşul; — şi, de astădată, a vorbit fără să glumească. Incolo, pe restul paginilor, îşi păstrează reputaţia de carte hazlie, cu duh alcătuită.

Al treilea calendar, din aceeaşi editură, *Calendarul Săteanului*, (tot aşa de bine s'ar putea numi al orăşanului) nu este nici acum, în anul al 26-lea, decât un fel de ediţie redusă a colegului său Amicul Poporului.

Războiul.

La frontul dela apus focul de artilerie a început să fie mai viu. Trupele engleze au atacat pe mai multe locuri şi în mai multe rânduri, şi le-a şi succes să cucerească ici colea câte o palmă de loc, dar prin contraofensivă succasă au fost silite din partea trupelor germane să se retragă iarăşi în poziţiile avute. După toate semnele, Englezii stau gata pentru începerea noii ofensive şi aşteaptă numai ivirea zilelor mai prielnice de primăvară.

La frontul răsăritean au fost ciocniri între trupe de recunoaştere, iar unde au atacat Ruşii, atacurile lor au fost respinse. Frigul cel mare dela acest front împedecă dezvoltarea oricărei operaţiuni mai mari militare.

Dela frontul italian sosesc ştiri îmbucurătoare. Trupele noastre au intrat în mai multe rânduri în tranşeele duşmane, de unde s'au reîntors cu pradă şi cu prizonieri. Odată au prins 10 ofiţeri şi 650 soldaţi, altădată 379 soldaţi şi iarăşi altădată 42 soldaţi italieni. Atacurile trupelor italiene au

Telegramele primite mai pe urmă ne spun, că la frontul italian trupele noastre au avut nouă succese, au mai capturat mitraliere dela duşman şi au mai prins cam 100 de soldaţi italieni, cu câţiva ofiţeri. La celelalte fronturi au fost ciocniri între trupe de recunoaştere. Italienii au aruncat bombe din aeroplane asupra oraşului Triest. Bombele nu au făcut nici o stricăciune.

NOUŢĂŢI.

Comisarul regesc, domnul Dr. *Betegh Miklós*, care şi-a avut locuinţa în timpul din urmă în Sighişoara, s'a mutat acum cu întregul personal al oficiului său la Murăş-Oşorheiu.

Masa împăratului. Majestatea Sa, Împăratul şi Regele nostru *Carol* a dispus, ca masa de scris a decedatului Împărat şi Rege Francisc Iosif I, la care a lucrat acesta decenii de-a rândul, în cabinetul său de lucru din Burg, să fie predată muzeului orăşenesc al capitalei şi reşedinţei Viena.

La Constantinopol. Alteţa Sa imp. şi regala, Arhiducele *Maximilian*, fratele Majestăţii Sale, Regelui nostru *Carol*, soseşte în 19 Februarie nou la Constantinopol, pentru a notifica Sultanului suirea pe tron a Monarhului nostru.

Nou principe. Monarhul nostru a conferit demnitatea de principe ugar şi titlul de „Alteţă” contelui *Elemér Lonyi*, care este, cum se ştie, bărbatul prinţesei Stefania.

Comunicaţie redusă. Incepând cu ziua de Lună, 12 Februarie n. se sisteză mai multe trenuri accelerate şi de persoane, de oarece locomotivele şi vagoanele se folosesc pentru scopuri militare în măsură şi mai mare ca până acum. Din această cauză direcţia căilor ferate face stent publicul, să nu întreprindă călătorii, decât în cazuri de neapărată trebuinţă.

Caz de moarte. Marina austro-ungară a suferit o gravă pierdere. Comandantul mare amiral *Anton Haus* a răposat în 6 Februarie, în urma unei boale de pneumonie. *Anton Haus*, care moare în anul al 66-lea al etăţii, face parte din marina noastră încă din 1869. În 1913 este avansat la rangul de şef al secţiunii marine, în care post şi-a câştigat deosebite merite, cu deosebire prin cunoştinţele sale în tactica modernă a marinei. Mai târziu împăratul şi regele Francisc Iosif a acordat supremului comandant al marinei noastre demnitatea nou creată de mare amiral.

† Dr. Iuliu Pordea, avocat în Cluj, membru fondator al „Asociaţiunii”, membru al congregaţiei comitatului Cluj, a decedat, după lungi şi grele suferinţe, în casa părintească din Gherla, în etate de 37 de ani, în 30 Ianuarie n. şi a fost înmormântat în 2 Februarie n. în cimitirul gr.-cat. român din Gherla. Odihnească în pace!

† Episcopul rom.-cat. *Carol Hornig*. Episcopul rom.-no-catolic de Veszprém, baronul *Carol Hornig*, Viueri, în 9 Februarie n. c. a încetat din viaţă. S'a născut la anul 1840 şi trecând pe rând prin trepte înalte bisericeşti. În anul 1888 a ajuns episcop în Veszprém. În anul 1912 a primit dignitatea de cardinal. În 30 Decembrie 1916 a încoronat pe regina noastră *Zita*. Ca învăţat are merite pe teren istoric. A dat în mai multe volume documentele referitoare la relaţiunile episcopiei de Veszprém cu scaunul papal.

Expediţie nouă polară. Se anunţă din Cristiania: Roald *Amundsen*, venind din America, a sosit în Norvegia. Cât timp a stat în America, a pregătit o nouă expediţie la polul nordic.

Pierderi italiene. Conform unei statistice particulare, Italia a pierdut dela începutul războiului şi până acum în morţi: 12 generali, 124 coloneli şi subcoloneli, 212 maiori, 1070 căpitani, 1956 locotenenţi şi 3449 sublocotenenţi.

† *Dimitrie Popoviciu* preot gr.-or. rom. în Cermeiu, a trecut la cele eterne în mod subit, Miercuri în 7 Februarie n. în etate de 47 ani. Rămăşiţele sale pământeşti au fost aşezate spre vecinică odihnă Duminecă în 29 Ianuarie (11 Februarie) la orele 10 a. m. în cimitirul bisericii gr.-or. rom. din Cermeiu. Fie-i ţărâna uşoară şi memoria binecuvântată!

E frig pretutindenea. Din Europa întregă se vesteşte frig, de care n'a mai fost de mulţi ani. În părţile ardelenne am avut Sâmbătă şi în zilele următoare frig de 26 grade, în unele locuri şi mai mult. Viena şi alte oraşe mari asemenea au de suferit în urma gerului năprazoie şi a lipsei de cărbuni. Numeroase institute de învăţământ au trebuit să fie închise în Viena în Berlin şi în multe oraşe mari din ţările europene. În München sunt închise deocamdată şi teatrele, muzeele, cinematografele, toate fără excepţie.

† *Eugen Marinovits*, proprietar, virilist al comitatului Murăş-Turda şi Cluj, după grele suferinţe în 7 Februarie n. la 2 ore d. e. a adormit în Domnul, împărtaşit fiind cu sf. Taine în al 63-lea an al etăţii şi al 37-lea al căsătoriei, în Reghinul săsesc. Rămăşiţele sale pământeşti s'au aşezat spre vecinică odihnă, conform ritului bisericii orientale, în cripta familiară din cimitirul intern al bisericii gr.-cat. din Reghinul săsesc, Vineri în 9 Februarie, la 2 ore d. a. Fie-i ţărâna uşoară şi memoria binecuvântată!

Festivitate literară. Societatea Kisfaludy a organizat o serbare comemorativă în vederea apropierii aniversării de o sută de ani dela naşterea postului Ioan Arany. În 11 Februarie societatea numită a ținut o adunare generală festivă, condusă de preşedintele Zolt B. öhy. Mai mulţi membri au rostit cuvântări în amintirea marelui scriitor. Societatea a hotărât să compună un studiu biografic despre Ioan Arany şi tipărindu-l în 15 mii de exemplare, să-l distribuie tinerimii şcolare dela şcolile secundare din Ungaria. Afară de aceasta, societatea Kisfaludy a cerut dela ministrul de culte, să ordoneze, ca aniversarul amintit să se serbeze în 2 Martie la toate şcolile din ţară.

† *Nicolae Adamoviciu*, paroh ort. rom. în Bucium-Poeni, membru în scaunul protopresbiteral, membru pe viaţă al „Asociaţiunii pentru literatura română şi cultura poporului român” şi directorul reuniunii de păstrare „Buciumana”, în 22 Ianuarie v. e. a adormit în Domnul în al 55-lea an al etăţii, al 33-lea al căsătoriei şi al preotiei, după lungi şi grele suferinţe, şi împărtaşit cu sf. Taine. Marti în 24 Ianuarie (6 Februarie) 1917, la ora 1 p. m. a fost înmor-

mântat din biserica din Bucium-Poeni, aşezându-se rămăşiţele sale pământeşti spre vecinică odihnă în cimitirul acelei biserici. Fie-i odihna lină şi memoria binecuvântată!

Vite fără stăpân. În comuna Poplaca se vor vinde în 21 Februarie n. c. la orele 8 d mineaşa, pe calea licitaţiunii publice, următoarele vite fără stăpân: doi cai, un mână, două vaci şi un bou. Vitele sunt toate de origine şi de soi din România.

De imitat. Se anunţă din Budapesta: Administraţia bucătăriei dela regimentul de honvezi ai capitalei a luat câteva măsuri vrednice de a fi urmate şi în alte locuri. Regimentul adevă a luat în arendă, înainte cu un an, un loc în apropierea oraşului. Plăteşte pentru locul acesta, cam de 30 jugere, o arendă anuală de 3600 coroane. Soldaţii au sămănat aici tot soiul de verdeturi: ceapă, varză, gulii, patlagele, fasole, salată, conopidă, cartofi ş. a. O parte din produsele grădinii s'a vândut, cu 40 la sută mai ieftin decât preţurile din piaţă, familiilor ofiţereşti. Totuşi grădina a dat un profit de 55 mii de coroane cu totul, din care venitul net al anului este 30 mii cor. Cu banii aceştia se vor construi localităţile trebuincioase pentru creşterea iepurilor de casă.

Darea de venit a industriaşilor. Corporaţiunea industrială din loc a compus pe seama industriaşilor formulele necesare, cu cari au să anunţe reducerea afacerilor, pentru a li se scăriţa darea de venit clasa a III-a. Rugarea trebuie înaintată necondiţionat până la finea lunii acesteia. Membrii corporaţiunii primesc aceste formule în orele oficioase, în localul cancelariei, pe lângă restituirea speşelor efective. Cancelaria corporaţiunii îngrijeşte şi de completarea formularelor, pentru membrii, cari nu sunt în stare să o facă aceasta singuri, în orele oficioase, până la 24 l. c. totdeauna înainte de amiază şi afară de Lunea şi Joia şi după amiază, dela 3—4 ore.

Cărţi şi reviste.

Calendar. La redacţie am primit:

Calendar pe anul dela Cristos 1917. Anul 39. Ediţia a patra. Arad. Editura tip. diecezană gr.-or. române. Preţul 60 fileri.

Amicul Poporului pe 1917. Anul 57. Cu ilustraţii şi mape din război. Întocmit Sibiu. Preţul 1 coroană.

Poznaşul, calendar umoristic ilustrat, pe 1917. Redactat de Ermil Borcia. Aceeaşi editură. Anul 22. Preţul 80 fileri.

Calendarul Săteanului pe anul 1917. Cu ilustraţii şi mape din război. Aceeaşi editură. Anul 26. Preţul 50 fileri.

De vânzare la Librăria Arhidiecezană şi la toate librăriile din ţară.

Ad. Nr. 12—1017.

Concurs repetit.

«Asociaţiunea pentru literatura română şi cultura poporului român» publică concurs pentru următoarele stipendii:

1. Din «Fundaţiunea anonimă din comitatul Dobăca» un stipendiu anual de K 100, care se va da unui tinar român născut în comitatul Dobăca, şi care-şi urmează studiile în una din şcolile medii.
2. Din «Fundaţiunea Emiliu Dionisie Başiota Moşiu Dâmbul din Abrud» un stipendiu anual de K 40, care se va da unui student român gr.-or. sau gr.-cat. de origine din Munţii apuseni ori din districtul Năsăudului, care frecventează o şcoală medie.

Concurenţii la unul din aceste stipendii au să şi înainteze petiţiile însoţite cu următoarele acte:

- a) Carte de botez;
- b) Atestat şcolar de pe anul 1915/16 în original sau în copie legalizată;
- c) Atestat, că urmează cu succes studiile şi cu purtare bună în anul şcolar 1916/17;
- d) Atestat că sunt lipsiţi de mijloace;
- e) Atestat că sunt născuţi pe teritorul fostului comitat Dobăca, respective că sunt de origine din Munţii apuseni ori din districtul Năsăudului, la stipendiul din fund. Başiota dovedind concurenţii şi că, eventual sunt descendenţi din această familie.

Petiţiile vor fi a se adresa *Comitetului central al Asociaţiunii* (Nagyszében—Sibiu, strada Şaguna Nr. 6) până la 28 Februarie n. 1917.

Sibiu, în 4 Februarie 1917.

Andrieu Barseanu, Romul Simu,
prezident. secretar suplinitor.

Concurs.

Pentru întregirea postului de învățător la școala noastră confesională din Tâmpa (lângă Piski), se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Venitele anuale împreună cu acest post sunt: salar fundamental 1200 cor., din cari 600 cor. dela biserică, iar restul ajutor de stat votat cu rez. Nr. 147331 din 1911 plus gradațiunile de salar prescise de lege. Apoi cvartir în școală, grădina de legumi și lemne de foc.

Alesul e îndatorat a îndeplini și serviciul cantoral la utrenie, liturgie etc., în special cântând cu elevii regulat răspunsurile liturgice în Dumineci și sărbători. Cei cu cunoștințe muzicale și capabili a face cor bisericesc sunt preferiți.

Concurenții sunt obligați a se prezenta înainte de alegere poporului spre a fi cunoscuți.

Cererile de concurs se vor înainta subscrisului oficiu în termenul indicat.

Deva, la 2 Ianuarie 1917.

Oficiul protopopesc gr.-or. al Devei în conțelegere cu comitetul parohial.

Dr. Ioan Dobre,
protopop.

Arândare de pășune.

Părțile numite «Das Stämmchen» și «Șesul mic» ale pășunii bisericești din Noul-săsesc (Szászujfalú), u. p. Veresmart în mărime de circa 350 jugăre catastrale, sunt de arândat pe mai departe pe anul acesta cu începere dela 1 Martie st. n. Informațiuni se dau din partea

1-3 (8) **Presbiterului evangelic.**

Cumpăr cantități cât de mari de lemn de frasin, proprietarii cari au în grădini, pe hotare sau în pădurea comunei, rog a se adresa la subsemnatul:

Herhan Petru Iaiu
Ujfalú (Tâmpa) m.

1-3 (9)

Anunț.

S'a redus prețurile cărților:

1. Arhiepiscopul și metropolitul Andreiu baron de Șaguna, de N. Popea, arhim. și vicar arhiepiscopesc, dela 5 cor. la **2 cor.**
2. Memorialul arhiepiscopului și metropolitului Andreiu baron de Șaguna, sau luptele naționale politice ale românilor 1846-1873, de N. Popea, arhim., vic. arhiep. Tomul I. dela 2 cor. 60 fil. la **2 cor.**
3. Insemnările unui trecător. Crâmpeie din abuciumările dela noi, de O. Goga, dela 3 cor. la **1 cor. 50 fil.**
4. Desvoltarea primatului papal și influința lui asupra creștinătății. Cercetări istorice, de S. Popescu, dela 1 cor. 25 fil. la **50 fil.**

Librăria arhidiecezană.

A apărut:

în editura Comisiunii administrative a tipografiei arhidiecezane

Rânduiala Liturgiei

și

Carte de rugăciune

pentru tinerimea gr.-or. ort. română

în care se cuprind: Rânduiala liturgiei; rugăciune de dimineața; rugăciunea sfintei Treimi; rugăciune către Dumnezeu Fiul; psalmul 50 „Miluește-mă Dumnezeu“ etc.; Simbolul credinței; tropare de cerere; rugăciunea sfântului Efrem; rugăciunile mesei; rugăciune de toate zilele către Născătoarea de Dumnezeu; rugăciune către sfântul Nicolae; rugăciune înainte de mărturisire; rugăciune înainte de împărtășirea cu s. cuminecătura ale marelui Vasile și Ioan gură de aur; rugăciuni după împărtășirea cu s. cuminecătura; rugăciunile de seara și rugăciunea cinstitei cruci.

Se află în deposit spre vânzare la **Librăria arhidiecezană**, și se vinde legată frumos, în culoare roșie, cu **50 fileri.**

Format plăcut, mic, pentru a se putea purta și în buzunar.

Revânzătorilor li se dă rabat 20%.

În editura comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut:

Biblia mică

sau

părți alese din sfânta scriptură, testamentul vechiu și testamentul nou,

cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Sale Domnului Ioan Mețianu, arhiepiscop al bisericii ortodoxe române din Transilvania și metropolit al românilor gr.-or. din Ungaria și Transilvania.

Format plăcut 8° pe 272 pagini, cu următorul cuprins:

A. Testamentul vechiu.

I. **Intâia carte a lui Moise.** Facerea lumii. Păcatul lui Adam și al Evei. Pedepșa lor. Făgăduința Mesiei. Uciderea de frate a lui Cain. Următorii lui. Vestirea poporului. Facerea corabiei. Popolul se începe. Potopul se sfârșește. Avraam primește în cortul său pe ingeri, cari îi făgăduiește fiu din Sara și i-se descopere perirea Sodomei. Isav și Iacob, căsătoria lui Iacob. Iosif din pământ se vinde de frații săi. Iosif prin tâlcuirea visurilor lui Faraon se înalță la cinstea de Voevod. Călătoria lui Iacob în Egipt la fiul său Iosif.

II. **A doua carte a lui Moise.** Egipt. Nașterea creșterea, fuga și căsătoria lui Moise. Așezarea marelui Paștilor. Moartea celor întâi născuți, începutul egiptei. Săvârșirea egiptei. Perirea egiptenilor în marea roșie. Moise primește sfintele zece porunci ale lui Dumnezeu. Intocmirea meseriașilor. Serbarea Sămbetei. Tablele legii.

III. **A treia carte a lui Moise.** Leviticon. Sfîntirea preoților. Tâlcuirea celor zece porunci și a altor legi.

IV. **A patra carte a lui Moise.** Numerile. Văleam vrea să blasteme pe Israeliteni. Asina lui vorbește. Legea despre bunurile de moștenire. Iisus Navi se pune în locul lui Moise povățuitor poporului.

V. **A cincea carte a lui Moise.** A doua lege. Repetarea celor zece porunci ale lui Dumnezeu. Moise predă dirigătorii sa, și așază pe Iisus fiul lui Navi în locul său. Moartea lui Moise și ce urmează după aceea.

VI. **Cartea lui Iisus Navi.** Israel trece cu arme neudate prin Iordan. Cuprinderea și risipirea cetății Ierihonului.

VII. **Cartea judecătorilor lui Israel.** Vitejia prorocii Deborei, a lui Varac și a lui Iail. Învingerea lui Gedeon asupra lui Madiam. Vitejia, nunta și găcitura lui Samson.

VIII. **Cartea Ia a împăraților.** Înălțarea lui Samuil. Moartea lui Eli și a fiilor lui. Ungerea lui Saul de împărat. Lupta lui David cu uriașul Goliat.

IX. **Cartea II-a a împăraților.** Ungerea lui David de împărat.

X. **Cartea III-a a împăraților.** Căsătoria, rugăciunea și judecata lui Solomon. Biserica lui Solomon. Ilie ucide pe preoți lui Vasl.

XI. **Cartea IV-a a împăraților.** Cele cinci minni ale lui Eliseu. Neeman se curată de boală.

XII. **Cartea lui Iov.** Nenorocirea și răbdarea lui Iov.

XIII. **Psaltirea.** Cântarea lui David când a

XIV. **Pildele lui Solomon.** Lauda înțelepciunii în vicia omenescă. Lauda marelui nunciator.

XV. **Eclesiastul lui Solomon.** Toate și au vremea lor. Mijloacele fericirii.

XVI. **Eremia.** Vedenia despre smochine.

XVII. **Daniil.** Daniil tâlcuiește visul lui Navuhodonosor. Scăparea din groapa leilor.

XVIII. **Proverbul Iona.** Chemarea, neascultarea și pedepșa lui Iona. Rugăciunea lui Iona pentru scăpare.

XIX. **Tovie.** Rugăciunea bătrânului Tovie, a Sarei și ascultarea rugăciunii lor. Voia din urmă a lui Tovie și sfătuire către fiul său.

XX. **Iudita.** Iscusitul îndemni și bunul sfat al Iuditei către bătrânii poporului. Tăierea capului lui Oliferu. Mulțămia Iuditei și a poporului ei.

XXI. **Cartea înțelepciunii lui Solomon.** Rugăciunea către Dumnezeu pentru înțelepciune.

XXII. **Cartea înțelepciunii lui Iisus fiului lui Sirach.** Despre ascultarea pruncilor către părinți, și despre adevărata smerenie. Lauda temeilor bune, și mustrele celor rele.

XXIII. **Cărțile Macaveilor.** Despre nedumnezeirea și tirania lui Antioch. Despre statornicia celor șapte frați Macavei și a mamei lor.

B. Testamentul nou.

Nașterea lui Ioan Botezătorul. Bunavestire. Nașterea lui Iisus. Întimpinarea Domnului. Magii dela răsărit. Fuga la Egipt. Botezul lui Iisus. Ispitirea lui Iisus. Nunta din Caana. Samarineanca la puțul lui Iacob. Slăbănogul dela lacul Vitezda. Cuvântarea de pe munte. Învierea tînărului din Nain. Învierea fetei lui Iair. Schimbarea la față. Vindecarea orbului din naștere. Samarineanul cel îndurat. Cina cea mare. Fiul cel răstăcit. Bogatul și Lazăr cel sărac. Vameșul și Fariseul. Zacheu Vameșul. Filerii văduvei. Pilda Sămănătorului. Învierea lui Lazăr. Intrarea în Ierusalim. Cina cea de taină. Iisus în grădina Getsiman. Iisus înaintea Arhierilor. Patimile, răstignirea, moartea, înmormântarea lui Iisus.

Se află de vânzare la **Librăria arhidiecezană**, și se vinde legată solid și frumos cu 3 cor. + 20 fileri porto.

Revânzătorilor li se dă rabat 15%.

A apărut și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană în Sibiu:

Frumoasa din Nor

și alte povești

de

E. Hodoș.

Prețul 2-50 cor. + porto 20 bani.

A apărut

în editura Comisiunii administrative a tipografiei arhidiecezane

Acaftistul

Preșfintei Născătoarei de Dumnezeu și alte rugăciuni, cu binecuvântarea Înalt Preasfințitului Domn Ioan Mețianu, arhiepiscop-mitropolit al bisericii ortodoxe române din Transilvania și Ungaria etc.

În aceasta ediție augmentată, (474 pagini) se cuprind:

Rugăciunile dimineții, de seara și pentru fiecare zi din săptămână. Canonul de rugăciune de toate zilele. Rugăciunile dumnezeiești Liturgii. Canon de pocăință către Domnul nostru Iisus Christos. Rugăciune mai înainte de Ispovedanie. Învățătură pentru Ispovedanie. Rugăciunile sfintei cuminecături. Rugăciunile după sfânta cuminecătură. Rugăciune către Domnul nostru Iisus Christos. Rugăciune din toate zilele către Născătoarea de Dumnezeu. Acaftistul Domnului nostru Iisus Christos. Canon de umilință către Domnul nostru Iisus Christos. Rugăciunea de umilință către Domnul nostru Iisus Christos. Acaftistul preasfintei de Dumnezeu Născătoare. Canon de mulțumită către preasfânta Născătoare de Dumnezeu. Canonul sfântului Nicolae. Cinstitul Paracelis al preasfintei Născătoarei de Dumnezeu. Canon de rugăciune către Ingerul păzitorul vieții omului. Canonul de rugăciune ce se cântă către toate puterile cerești și către toți sfinții. Rugăciunile mesei. Rugăciune la deosebite ocaziuni. Culegere de rugăciuni la feburile întâmplări. Sinaxariu pentru tot anul. Păscălia până la anul 1960 cu explicare.

Se află în deposit spre vânzare la **Librăria arhidiecezană**, și se vinde legat solid și cu gust, în culoare roșie, cu **2 cor. 50 fil.** porto 20 fil. Revânzătorilor li se dă **20%** rabat.

A apărut în editura comisiunii administrative a tipografiei arhidiecezane:

B. Ruiz Amado:

Secretul succesului

convorbiri teoretice și practice cu tinerii de 15—20 ani, traducere de **Vasile Stan**, profesor la seminarul „Andreian“. Cuprinsul: **Succesul și fericirea. Problema succesului. Zodia. Periodul fatal. Planul de luptă. Nu fumezi? Încă o țigaretă...? Păhărelele de beutură. Vorbele obscene. Steagul celor șapte voinici. Timpul e aur. Lectura. Jocurile. Sportul. Prietini. Cavalerism și Donchisotism. Viermele neadormit. Orientări. O putere... Nobleța adevărată. Inclinațiile și destoiniciile. Concurența socială. Capitalul celor desmoșteniți. O obiecțiune și o părere. Chemarea dumnezeiască. Munca. Împărțirea timpului. Statornicia. Împărțește ca să învingeri. Puterea de sus Adaus: Sfaturile unui părinte către fiul său.**

După cum se vede din acest cuprins bogat, **Secretul succesului** e o contribuție însemnată la literatura noastră pentru tineret, astăzi destul de săracă.

Se află în deposit spre vânzare la **Librăria arhidiecezană din Sibiu**, exemplarul broșat (280 pagini format 8°) cu **2 coroane.**

Revânzătorilor se dă un rabat de 20%.

„Biblioteca Șaguna“

Redactată de Dr. I. Lupaș, Săliște.

Nr. 16—36

Mângăiați poporul!

Cuvântări bisericești

de

Dr. Ioan Lupaș

și alți preoți din protopopiatul Săliștei.

Se află de vânzare la **Librăria Arhidiecezană în Sibiu-Nagyszeben.**

Prețul unui exemplar: Broșat cor. 2—, legat cor. 2-60, porto 20 fileri.

A apărut

în editura Comisiunii administrative a tipografiei arhidiecezane

Carte de rugăciune,

în care se cuprind: Rugăciune de dimineața; rugăciunea sfintei treimi; rugăciune către Dumnezeu Fiul; Psalmul „Miluește-mă Dumnezeu“, etc.; rugăciunile mesei; Simbolul credinței; rugăciune de seara; rugăciune către Dumnezeu Tatăl; rugăciune către născătoarea de Dumnezeu; rugăciunea sfintei cruci; rugăciune către domnul nostru Iisus Christos și rugăciune la nenorociri și alte necazuri.

Se află în deposit spre vânzare la **Librăria arhidiecezană**, și se vinde legată în culoare roșie și vânată cu **30 fileri.**

Format plăcut, mic, pentru a se putea purta și în buzunar.

Preoților, profesorilor și învățătorilor, la comanda de cel puțin 50 exemplare, pe lângă achitarea prețului sau expedarea cu rambursă, li se dă **20%** rabat.

Este o carte de rugăciune foarte corectă, care nu numai pentru trebuințele sufletești, ale carei necesități sunt în viața noastră, precum și pentru oștiși din război, atât după cuprins, cât și după format și exterior.

În editura comisiunii administrative a tipografiei arhidiecezane, în traducere românească, făcută de dl Teodor V. Păcățian redactorul „Telegrafului Român“ a apărut

Evangelia ca bază a vieții,

celebra lucrare a lui G. S. Petrow, în care carte sunt tratate cu multă putere de convingere temele următoare: **Principiile fundamentale ale civilizației. Educarea voinței în spirit creștinesc. Degenerarea morală. Sublimitatea evangheliei. Împărăția lui Dumnezeu.**

Se află în deposit spre vânzare la **Librăria arhidiecezană din Sibiu.** Prețul unui exemplar e **1 cor. 50 fileri plus 15 fileri** porto poștal.

Revânzătorilor li se dă **20%** rabat.

La **Librăria arhidiecezană, Sibiu**, se află de vânzare editura proprie:

EVANGELIA

legătură foarte fină în catifea, culoare bordo, cu patru evangeliști în față și la mijloc restignirea, tot aceiaș și în dos, foile aurite, cu copcii, în o frumoasă cutie de păstrat **200 cor.**

Aceiaș legătură cu patru evangeliști, restignirea la mijloc, iar în dos cu patru nasturi și la mijloc restignirea, foile aurite, cu copcii, în o frumoasă cutie de păstrat **180 cor.**

Aceiaș legătură, în față cu patru evangeliști și la mijloc restignirea, iar în dos cu patru nasturi și la mijloc cu o cruce, foile aurite, cu copcii, în o frumoasă cutie de păstrat **150 cor.**

Evangelia legată în piele Chagrin pe ambele părți imprimată evangeliștii și la mijloc restignirea, foile aurite cu copcii cu cutie de păstrat **50 cor.**

Evangelia legată în piele roșie cu cadru aurit și la mijloc cu o cruce imprimată foile colorate galben, cu copcii **40 cor.**

Din cauza scumpirii materialului, s'a urcat prețul.